

Kymen jätelautakunta, Kunnalliset jätehuoltomääräykset

Perusteluosa, muutos 1.6.2025

Yleistä

Jätehuoltomääräykset annetaan jätelain (646/2011) 91 § nojalla. Tietyiltä osin on tarpeen muuttaa 1.6.2023 voimaan tulleita jätehuoltomääräyksiä.

Loppujäte-termin muuttaminen sekajäte-termiksi

Kymen jätelautakunnan toimialueella sekalaisesta yhdyskuntajätteestä käytössä oleva ”loppujäte-termi” ehdotetaan muutettavaksi valtakunnallisesti käytössä olevaksi ”sekajäte-termiksi”. Sekajätetermiä voitaisiin käyttää mm. sitä kuvaavan piktogrammikuvan yhteydessä jäteastiatarroissa ja lajitteluohjeissa. Piktogrammi on jätelajia kuvaava symboli/piirros. Kuvallisen ilmaisun ja valtakunnallisesti yhtenäisen termin käyttöönotolla on tavoitteena parantaa tiedon saavutettavuutta.

Termin muutos vaikuttaa seuraaviin jätehuoltomääräysten pykäliin: 2 §, 4 §, 6 §, 8 §, 11 §, 13 §, 14 §, 15 §, 17 §, 19 §, 21 §, 22 §, 23 §, 24 §, 31 §.

1 § Soveltamisala

Soveltamisalan ulkopuolelle on rajattu entinen Pertunmaan kunta, joka on kuntaliitoksen myötä ollut vuoden 2025 alusta alkaen osa Mäntyharjun kuntaa.

2 § Määritelmät

Taajaman määrittelyn täsmentäminen

Taajaman määrittely on yksittäisen asuinrakennuksen osalta perustunut Tilastokeskuksen määritelmään. Siihen perustuvassa Suomen ympäristökeskuksen taajamakartassa on kiinteistöjä, joissa taajama- ja haja-asutusalueen välinen raja kulkee asuinrakennuksen päältä. Tulkinta vaikuttaa asukkaiden lajittelovelvoitteisiin, joista on säädetty jätehuoltomääräysten pykälissä 8 §, 14 § ja 17 §. Hyvän hallinnon periaatteiden mukaisesti asukkaita tulisi kohdella tasapuolisesti. Edellä kuvattuun tapaukseen ratkaisuksi esitetään, että kiinteistö tulkittaisiin taajama-alueeksi, jos kiinteistön sisäänajotie on taajama-alueella. Tällöin kiinteistöä koskisivat samat velvoitteet, kuin saman kadun tai tien taajaman puoleisia naapureitakin.

Biojätteen erilliskeräysvelvoitteen mukainen taajamakartta löytyy osoitteesta

<https://taajamat2026.kymenlaaksonjate.fi>. Karttaan on punaisella värillä merkitty taajamat,

joissa biojätteen erilliskeräys omakoti- ja paritaloissa alkoi 1.5.2024. Keltaisella värillä on merkitty taajamat, joissa biojätteen erilliskeräys omakoti- ja paritaloissa alkaa 1.5.2026. Kartta perustuu vuoden 2022 taajamatietoon. Taajamatieto pitää säilyttää samana useampi vuosi, jotta asukkaiden velvoitteet eivät jatkuvasti muutu.

Taajamakartat kiinteistötietoineen löytyvät Maanmittauslaitoksen ylläpitämästä Paikkatietoikkunasta <https://kartta.paikkatietoikkuna.fi>.

Taajama-liikennemerkistä on esitetty kysymyksiä jätehuollon asiakaspalvelulle. Sitä ei huomioida jätehuoltomääräysten taajamamäärittelyssä, koska se ei kuvaa Tilastokeskuksen määrittelemää ja Suomen ympäristökeskuksen julkaisemaa taajamatietoa.

6 § Kiinteistöittäinen jätteenkuljetus

Pykälään on tehty tekninen korjaus. Tulevassa aikamuodossa olleet toimenpiteet, jotka on jo toteutettu, on muutettu menneeseen aikamuotoon.

8 § Jätekimppojen eli yhteisastian tai 17 § yhteiskompostorin ilmoitusmenettelyjen täsmentäminen

Kiinteistöittäisessä jätteenkuljetuksessa ovat lähekkäin sijaitsevat kiinteistöjen haltijat voineet käyttää keskinäisen sopimuksen perusteella ja ilmoitusmenettelyllä yhteistä jäteastiaa, jäteastioita sekä kompostoreita. Taajama-alueella on voinut sopia kimpasta, jos siihen liittyvät kiinteistöt ovat sijainneet saman kadun varrella tai samassa korttelissa.

Jätehuoltomääräysten 8 §:ää esitetään muutettavaksi siten, että taajamassa kimpnaan voisivat kuulua samalla kadulla tai korttelissa sijaitsevien kiinteistöjen lisäksi viereisessä korttelissa sijaitsevat kiinteistöt. Tämä tuo tarvittavaa lisäjoustoa kimpppojen sopimiseen, mutta kiinteistöt sijaitsevat silti lähekkäin ja rajauksen tulkinta on helppoa.

Jätekimppahakemusten käsittelyn yhteydessä on tullut tarve määritellä, miten toimitaan niissä tapauksissa, joissa osa jätekimppahakemuksen kohteena olevista kiinteistöistä sijaitsee taajama-alueella ja osa haja-asutusalueella. Tästä syystä esitetään, että haja-asutusalueen jätekimpan määritelmää voisi soveltaa tapauksiin, joissa kaikki kimpnaan liittyvät kiinteistöt sijaitsevat haja-asutusalueella. Tämä lisää päätösmenettelyn selkeyttä ja tasapuolisuutta.

Haja-asutusalueella jätekimpan saisi muodostaa edelleen viiden kilometrin etäisyydelle. Viiden kilometrin matka on aikoinaan määräytynyt siten, että matkan pystyisi ainakin teoriassa kulkemaan jalan jätepussin kanssa ja matka oli yleisesti käytössä Suomessa. Haja-asutusalueella kiinteistöjä on vähän ja etäisyydet voivat olla pitkiä, joten viiden kilometrin

etäisyyden salliminen jätekimpoissa edistää kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen toteutumista edelleen.

Pykälästä on poistettu tarpeettomia viittauksia.

11 § Kiinteistön jätehuolto erityistapauksissa

Saariston rajaaminen kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen ulkopuolelle

Jätelaki antaa kunnalle mahdollisuuden päättää, ettei sekalaisen yhdyskuntajätteen kiinteistöittäistä jätteenkuljetusta järjestetä alueella, jossa on hankalat kulkuyhteydet, vähän jätteen haltijoita tai vähän kuljetettavaa jätettä (JL 35 §). Kunnan on jätehuollon järjestämisessä huolehdittava siitä, että käytettävissä on riittävästi alueellisia jätteen vastaanottopaikkoja, jotka ovat vaivattomasti jätteen tuottajien saavutettavissa. (JL 34 §) Mikäli kiinteistöittäistä jätteenkuljetusta ei järjestetä, kiinteistöjen tulisi liittyä alueelle järjestettyihin lukollisiin yhteiskeräyspisteisiin.

Ilman tieyhteyttä olevien saarikiinteistöjen jätehuolto on järjestetty perustamalla sekajätteen lukollisia yhteiskeräyspisteitä. Poikkeuksen tästä voisi saada, mikäli liittyy jätehuoltoon esimerkiksi venerannassa sijaitsevalla jäteastialla.

Pyhtään Puntinsaareen, osoitteet Puntinsaarentie ja Puntinsaarenpolku, ei järjestetä kiinteistöittäistä jätteenkuljetusta. Puntinsaarelle Pyhtään kautta johtava tie ei kestä jäteauton painoa. Loviisan Ruotsinpyhtään kautta taas tulisi jäteautolle pitkäkö kiertomatka toisen jätehuoltoalueen kautta. Puntinsaaren läheisyyteen on perustettu lukollinen yhteiskeräyspiste, jonka käyttäjäksi alueen kiinteistöillä on velvollisuus liittyä. Toinen vaihtoehto on jätekimppa jätehuoltomääräysten 8 §:n mukaisesti.

Saaristossa sijaitsevan lukollisen yhteiskeräyspisteen käyttö

Pyhtään Kaunissaareen on järjestetty lukollinen sekajätteen yhteiskeräyspiste. Saarelaisten tulee käyttää tätä jätelain 41 §:n mukaisesti. Sen mukaan kiinteistön haltijan tai muun jätteen haltijan on luovutettava jäte alueella järjestettyyn kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen tai kunnan järjestämään alueelliseen vastaanottopaikkaan. Kaunissaari on rajattu alue, jonne on saarelaisille järjestetty jätehuolto erikseen. Kaunissaarelaisille ei siten myönnettäisi enää jätekimppoja mantereen kiinteistöjen kanssa. Nyt voimassa olevat Kaunissaarta koskevat kimppapäätökset raukeavat päätöksen määräajan jälkeen.

Mantereella sijaitsevan kiinteistön lukollisen yhteiskeräyspisteen käyttö

Myös mantereen kiinteistöt, joiden jäteastialle ei jäteautolla pääse tai jotka sijaitsevat alueilla, joille pitäisi kiertää toisen jätehuoltoalueen kautta voivat liittyä lukkopisteen käyttäjäksi.

Lukollisten yhteiskeräyspisteiden ilmoitusten käsittely

Lukkopistehakemusten käsittelyä ehdotetaan nopeutettavaksi ja kevennettäväksi siten, että Kymenlaakson Jäte Oy voisi tehdä lukollisen yhteiskeräyspisteen käyttösopimuksen asiakkaan ilmoituksen perusteella tietyissä tapauksissa.

Tällä hetkellä Kymenlaakson Jäte on voinut suoraan tehdä sopimuksen asiakkaan kanssa vain tapauksissa, joissa kiinteistö sijaitsee saarella, jonne ei ole tieyhteyttä.

Jatkossa Kymenlaakson Jäte voisi tehdä sopimuksen asiakkaan kanssa suoraan saarikiinteistötapauksen lisäksi, mikäli kiinteistön naapurustossa/samalla tiellä on jo kiinteistöjä, jotka ovat saaneet Kymen jätelautakunnan luvan liittyä lukolliseen yhteiskeräyspisteeseen. Tällöin voidaan olettaa, että kiinteistölle ei pääse jäteautolla.

Mikäli naapurustossa tai saman tien varrella ei ole olemassa olevia lukkopisteasiakkaita, Kymenlaakson Jäte Oy voi tehdä jätelautakunnan pyynnöstä tien olosuhteiden kartoituksen ja antaa Kymen jätelautakunnalle lausunnon päätöksenteon tueksi.

Näihin tapauksiin ei liity julkisen vallan käyttöä, jos asiakas itse haluaa liittyä lukollisen yhteiskeräyspisteen käyttäjäksi, jolloin Kymenlaakson Jäte Oy voi ratkaista asian Kymen jätelautakunnan sijaan.

17 § Kompostointi

Erotellun virtsan tai kompostorin suotoveden hyödyntäminen omalla kiinteistöllä

On tullut esille tarve määrätä myös erilliskerätyn virtsan ja käymäläjätekompostorista syntyvän suotoveden hyödyntämisestä. Virtsa kannattaa kerätä talteen, koska se on erinomaista ravinnetta ja erilleen kerättyinä lähes steriiliä. Erikseen kerättyä virtsaa voi myös hyödyntää kompostoivan käymälän tai kompostin herätteenä.

Suotonesteenä ulostemassan läpi menneessä virtsassa puolestaan on runsaasti epäpuhtauksia. Tärkeää on, että käymälä on tiivis, eikä suotovesi pääse valumaan ympäristöön. Lähtökohtana tulisi olla kuivikkeiden riittävä käyttö, jolloin suotovedet imeytyvät kuivikemassaan eikä massa ole liian märkää. Monissa kompostikäymälöissä on suotonesteen keräysmahdollisuus. Suotonesteen käyttö lannoitukseen edellyttää sen vanhentamista. Tästä löytyy tarkempia ohjeita mm. Suomen ympäristökeskuksen ja Elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskuksen ylläpitäältä vesi.fi-sivustolta.

Kompostorin sijoittaminen kiinteistöllä

Tällä hetkellä voimassa olevissa jätehuoltomääräyksissä on määrätty, ettei uutta kuivakäymälää tai siitä syntyvän jätteen jälkikompostointiin käytettävää kompostoria saa

sijoittaa viittä (5) metriä lähemmäksi tontin rajaa ilman naapurin lupaa. Kyseistä kohtaa ehdotetaan täsmennettäväksi siten että etäisyysvaatimus muutettaisiin neljäksi (4) metriksi ja vaatimus koskisi kaikkia kuivakäymälöitä, ulosteperäisen jätteen kompostoreita ja biojätekompostoreita, ei kuitenkaan puutarhajätteen kompostoreita. Neljän metrin vähimmäisetäisyys vastaa uutta rakentamislakia. On huomioitava, että kunnan rakennusjärjestyksessä kuivakäymälän tai käymäläjätteen kompostorin sijoittaminen asemakaava-alueelle voi olla kielletty kokonaan.

Edellä mainittuja kompostoreita ei saa sijoittaa myöskään tulvavaaravyöhykkeelle, joka jää tulvan alle useammin kuin keskimäärin kerran 20 vuodessa. Meritulvien ja vesistötulvien tulvavaaravyöhykkeet ovat nähtävissä karttapalvelusta: <https://kartta.paikkatietoikkuna.fi/>. Tulva-alueita on Haminassa, Kotkassa, Kouvolassa, Pyhtäällä ja Virolahdella.

20 § Jäteastiatyypit kiinteistöittäisessä jätteenkuljetuksissa

On tarpeen todeta, että myös rullakoita voi käyttää niille sopivien jätelajien keräämiseen. Niitä on käytetty perinteisesti pahvin keräämiseen pienissä kunnan vastuulle kuuluvissa kohteissa, kuten esim. kunnan hallinto- ja palvelutoiminnassa.

Kiinteistön haltijan tulee huolehtia, ettei rullakoiden käytöstä aiheudu roskaantumista, muuta epäsiisteyttä tai haittaeläinongelmia. Jätteet eivät saa olla alttiina sääolosuhteille (lumelle, sateelle, tuulelle).

22 § Jäteastioiden täyttäminen

Lisäjätepalvelun muutos

Jätehuoltomääräyksistä poistetaan velvoite tilata lisäjätepalvelu etukäteen. Lisäjäte on kuitenkin jätettävä jäteastian läheisyyteen ja merkittävä selvästi pois vietäväksi. Jäteastian läheisyyteen ei saa jättää muuta tavaraa, joka voitaisiin vahingossa viedä pois jätteenä.

Häiriö- ja poikkeustilanteet

Häiriö- ja poikkeustilanteissa viranomainen voi antaa luvan laittaa esim. käymäläjätettä jäteastiaan. Tästä määrätään tilannekohtaisesti erikseen.

23 § Jäteastioiden tyhjennysvälit

Tuulettuvan biojäteastian määritelmä

Kun biojätteen kiinteistöittäinen keräys laajeni yli 10000 asukkaan taajamissa pari- ja omakotitaloihin, huomattiin tarve määritellä tuulettuva jäteastia. Monet asiakkaat halusivat hankkia jäteastiansa itse, vaikka ne oli mahdollista saada myös osana Kymenlaakson Jäte Oy:n biojäteastiapalvelua. Tuulettuvia jäteastioita on myynnissä esim. rautakaupassa.

Määrittelemällä tarkemmin millainen jäteastian tulee olla, varmistetaan että itse hankitut jäteastiat ovat tehdasvalmisteisia, standardien mukaisia ja turvallisia käyttää. Tavalliseen jäteastiaan ei saa itse porata reikiä. Lisäksi määritelmässä määrätään, että jätteen tulee kuivaa jäteastiassa, jolloin hajuhaittoja ei aiheudu ja jäteastia voidaan tyhjentää neljän viikon välein.

Koska tuulettuva jäteastia on mainittu jätehuoltomääräyksissä ainoastaan jäteastioiden tyhjennysväleistä kertovassa kohdassa, myös sen määritelmä on kirjoitettu sinne, eikä yleisemmässä käytössä olevaan määritelmäpykälään.

28 § Jätteiden kuormaaminen

Jätteiden kuormaamisaika

Juhlapyhien yhteydessä jätteenkuljetusurakoitsijoilta voi jäädä jäteastioita tyhjentämättä. Sen vuoksi on tarpeen määritellä, milloin ajamatta jäävät tyhjennykset voidaan hoitaa. Jätteenkuljetusyritys tiedottaa poikkeusajasta omilla kotisivuillaan.

30 § Kuljetusrekisteri ja tietojen toimittaminen

Kuljetusrekisteriin tehtävän raportoinnin aikataulujen muutos

Kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen alueen kuljetusyritykset ovat jätelainsäädännön nojalla velvollisia raportoimaan Kymen jätelautakunnalle jäteastioiden tyhjennyksistä. Raportoinnin aikataulua on tarpeen lyhentää aiemmasta 1,5 kuukaudesta 1 kuukauteen, jotta jätteenkuljetusrekisteri pysyy paremmin ajan tasalla.

32 § Kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen ja lukollisen yhteiskeräyspisteen käytön keskeyttäminen

Jätteenkuljetuksen keskeytys mahdolliseksi myös vapaa-ajanasunnoille

Vakituisen asunnon jätteenkuljetuksen on voinut keskeyttää määräajaksi tietyistä perustelluista syistä (esim. lomamatka tai työkomennus ulkomailla), jolloin asunto on ollut tosiasiallisesti tyhjillään. Jätteenkuljettaja on voinut myöntää keskeytyksen ilmoituksesta enintään 6 kk ajaksi. Tätä pidempää aikaa on pitänyt hakea jätehuoltomääräysten poikkeamisena Kymen jätelautakunnalta. Vapaa-ajanasunnoille esitetään vastaavaa oikeutta ilmoittaa tai hakea keskeytystä jätteen kuljetuksesta. Aiemmin vapaa-ajanasunnon jätehuollosta sai keskeytyksen vain siinä tapauksessa, jos asunto oli käyttökelvoton asumiseen.

Käytännön työssä on tullut vastaan, että alueella on käyttämättömänä olevia, mutta asuinkuntoisia vapaa-ajanasuntoja. Turhaa jäteautolla ajoa ja kustannuksien syntymistä tulisi välttää, joten on tarpeellista, että asuinkuntoisten vapaa-ajanasuntojen jätteenkuljetukset voisi määrääjäksi keskeyttää. Lisäksi vapaa-ajanasuntoja on paljon lukollisten yhteiskeräyspisteiden käyttäjinä, joten on tarpeen mahdollistaa keskeytys niiden käytöstä.

Jätteenkuljetusten toistuvat keskeytykset käsitellään jätelautakunnassa. Keskeytys on toistuva ympäri vuoden käytettävillä asunnoilla, jos hakee keskeytystä välittömästi uudelleen. Kesäaikaan käytössä olevan vapaa-ajanasunnon jätehuollon keskeytyksen voisi jäteyhtiö tai jätteenkuljetusyritys myöntää yhdeksi kesäksi (alle 6 kk). Mikäli asukas haluaa keskeytyksen heti seuraavalla kesällä, pitää hänen hakea keskeytystä Kymen jätelautakunnalta. Tällä menettelyllä estetään vapaa-ajanasuntojen pysyvä jätehuollon keskeytys.

Myös lietteenkuljetukselle on perustelua myöntää keskeytys, jos kiinteistö on käyttämättömänä.

46 § Poikkeaminen jätehuoltomääräyksistä

Pykälään 46 § on lisätty sana ”kiinteistöittäisen”, jotta se vastaa jätelakia.

Periaatteet jätehuoltomääräyksistä poikkeamiselle päätetään erikseen jätelautakunnassa viranhaltijalle delegoitujen päätösten osalta.

47 § Voimaantulo

Voimassa olevat jätehuoltomääräykset jäävät voimaan muulta osin kuin tässä asiakirjassa muutettujen kohtien osalta.

48 § Siirtymäsäännökset

Pykälään on tarpeen tehdä teknisiä korjauksia, joissa poistetaan aiemmin tapahtuneita toimenpiteitä, jotka tekstimuodoltaan viittasivat tulevaan. Tekstiin on tarpeen jättää kohdat, joista on päätetty edellisissä jätehuoltomääräyksissä, mutta niitä ei ole vielä laitettu toimeen.

Alle 300 asukkaan taajamat, joissa on vain yksittäisiä jätelain mukaan keräysvelvollisia kohteita, on jätetty pois bio- ja pakkausjätekeräyksen piiristä 1.6.2023 voimaan tulleiden jätehuoltomääräysten perusteluosan yhteydessä. Rajaus on tehty jätelain 15 §:n ja jäteasetuksen 18 §:n mukaisesti ja vuoden 2022 Digi- ja väestötietovirastosta saatuun aineistoon perustuen. Rajaus tulee tehdä viiden vuoden välein, eikä sitä tässä kohtaa ole tarpeen tarkastella.